

منشاء قواعد مذهبی ← احکام الهی

به عقیده افلاطون عدالت یعنی هر چیز در جای مناسب خود قرار بگیرد .

به عقیده ارسطو عدالت به معنای :

عام ← اعتدال در امور

خاص ← برابر داشتن فضیلتی که به موجب آن باید به هر کس آنچه حق اوست داد .

به عقیده سیسرون باید به هر کس آنچه حق اوست داد مشروط بر آنکه به منافع عمومی زیانی نرسد .

در تمیز عدالت جامعه شناسان معتقدند وجدان عمومی معیار است .

به عقیده برتراندراسل عدالت نظامی است که آنچه را به تصدیق عموم زمینه هایی را برای نارضایتی مردم فراهم می کند به حداقل برساند .

به عقیده برخی حقوقدانان : به جای رای اکثریت یا عموم مردم ، رای جامعه حقوقدانان و دادرسان یا صالحان را معیار است

به عقیده برخی دیگر عدالت نظامی است که در مقام جمع دو نفع متعارض ، برتری منافع قابل احترام را تامین کند .

عدالت معاوضی : اقتضای عدالت تساوی نسبی میان ارزش کار و یا کالاهای مورد مبادله است.

عدالت توزیعی : تمام ثروت ملی بین تمام مردم به تناسب تقسیم می شود.

نکات کلیدی فصل دوم

رومیان حقوق را هنر دادگری می دانستند .

به گفته ژنی حقوق هنری است که بر مبنای علم استوار شده است .

به عقیده هوریو عالم حقوق را نباید به منزله سنگ تراشی دانست که قطعه های مرمر را به دستور هنرمند مجسمه ساز و بدون اطلاع از اصول کار او می تراشد .

روش قانون گذاری :

۱- یافتن بهترین و عادلانه ترین قواعد در تنظیم روابط اجتماعی

۲- تدوین قوانین به زبان ساده و صریح و قابل فهم برای عموم.

ماهیت حقوق هم علم است و هم هنر.

حقوق هم علم است و هم فن .

روش های تحقیق در علم حقوق :

۱- روش قانون گذاری

۲- روش دادرسی ← استفاده از طرز تحقیق در سایر علوم است .

۳- روش تعلیم

رابطه حقوق با سایر علوم :

اول . رابطه حقوق و جامعه شناسی

حقوق از علوم اجتماعی است . زیرا هدف آن یافتن قواعد حاکم بر اشخاص است از آن جهت که عضو جامعه اند .

علاوه بر اینکه حقوق از علوم اجتماعی است اجرای قواعد حقوقی نیز مستلزم یک رشته وقایع اجتماعی است که باید از طرف جامعه شناس بررسی شود .

قانون گذار و دادرس و علمای حقوق برای کسب قواعد حقوقی و تفسیر قوانین موجود باید به روش تحقیق در جامعه شناسی آگاه باشند .

در نظام های حقوقی مکتبی : قواعد حقوق در چارچوب معینی است که با روش آزاد و تجربی منافات دارد .

دوم . رابطه حقوق و اقتصاد سیاسی

پدیده های حقوقی و اقتصادی در یکدیگر اثر متقابل دارند .